

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hiilineutraali puukaupunki luodaan hankinnoilla

Puun käyttö julkisessa asuntorakentamisessa

Puurakentamisen ohjelma, Ympäristöministeriö
Sini Koskinen, puurakentamisen asiantuntija
31.01.2023

Kunnilla suuri rooli edistämistoimissa

- **Kunnat ovat edelläkävijöitä, suunnannäyttäjiä sekä mahdollistajia puurakentamisen edistämisessä**
- **Kunnat voivat luoda vahvan alustan hiilineutraaliustavoitteiden toteuttamiselle**
 - Tontinluovutuskilpailun ehdot
 - kaavoittaminen puurakentamiselle
 - Rakennusvalvonnan määräysten päivittäminen puurakentamista paremmin tukevaksi
- **Saada kunnat ymmärtämään paremmin puurakentamisen arvoketju metsästä rakennukseksi sekä ymmärtämään kuntien ja kaupunkien vaikutusmahdollisuudet**
- **Kunnilla tärkeä rooli paikallisten elinkeinojen tukemisessa, elinvoimaa alueille**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tilaajien näkökulmia

- Puurakentamisen kilpailutus on haasteellista
- Tarjouspyyntöä laadittaessa ovat tarkat laatutavoitteet ja -kriteerit tärkeitä
 - jotta saatu tarjous vastaa tarvetta
 - suunnitteluratkaisut ovat laadukkaita
 - tekijät osaavia
 - lisäkustannusten määrä pysyy minimissä
- Ei tule tarjouksia!
- Kilpailutuslainsäädännön myötä pitkäjänteinen kehitystyö on haastavaa
 - joka hankkeelle valikoituu uudet tekijät, opit eivät siirry hankkeesta seuraavaan

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tarjoajien näkökulmia

- Kunnille tarjoaminen on puualantoimijoille haasteellista ja kallista
- Jokaisella kunnalla omat vaatimukset ja kriteerit
- Kunnat vaativat usein tarjouksia valmiilla ratkaisuilla (SR/KVR-kilpailutus) joka on tarjoajille kallista, eikä kompensatiota menetettyyn panokseen ole useinkaan tarjolla.
 - Tarjoaminen kunnille n. 10 000-20 000€, yksityiselle puolelle tarjoaminen noin 1 000-2 000€.
- Kuntien pyrkiessä tarjouspyynnöllään mahdollistamaan mahdollisen laadukkaan ratkaisun, luovat ne usein kriteeristöt liian koviksi
 - aikaisempien referenssien määrä
 - Aiempien hankkeiden koko (kem2)
 - Henkilöstön työkokemus- ja koulutusvaatimukset
 - Liikevaihdon suuruusvaatimukset

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Puurakentamisen hankintaopas

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Puun käyttö julkisessa rakentamisessa

Hankintaopas

Ympäristöministeriön julkaisu
2022:25

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

CLT

Elementti

Hirsi

Rakennusliikkeet

Suunnittelijat

Kunnat/ Kaupungit

Hankintaopas

Hankintaopas

- yhteistyössä kuntien, puutuoteteollisuuden sekä suunnittelijoiden välillä
- kunnilla ei ole resurssia eikä kilpailutuslainsäädännön näkökulmasta mahdollisuutta tällaiseen yhteistyöhön
- 6kpl työpajoja keskustelun avaamiseksi ja parhaiden käytäntöjen hahmottamiseksi

**KUNNAT/
KAUPUNGIT**

**HIRSI-
RAKENTAMI
NEN**

**SUUNNITTE
LIJAT**

**CLT-
RAKENTAMI
NEN**

**RAKENNUS-
LIIKKEET**

**ELEMENTTI-
RAKENTAMI
NEN**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yhteinen strategia

Kunnan yhteinen tahtotila puurakentamista tai muuten vähähiilistä rakentamista kohtaan on tärkeää. Virkamiesten työtä helpottaa jos kunnalla on esim. kuntastrategiassa selkeät tavoitteet hiilineutraalin rakentamisen edistämiseksi. Kuntastrategiaan kirjattujen linjausten pohjalta virkamiesten on helppoa nojata jo tehtyihin päätöksiin eikä päätöstä tarvitse tehdä uudestaan jokaisen hankkeen kohdalla.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Tavoitteiden kirjaaminen

Kunta saa tilata omien tavoitteidensa mukaisia ratkaisuja!

Vähähiilisyys ja muiden tavoitteiden rohkea kirjaaminen ja niiden vaatiminen antavat myös toimittajille mahdollisuuden vastata yksiselitteisesti asetettuihin tavoitteisiin.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Arvoketju

Teollisen puurakentamisen arvoketjun ymmärtäminen on tilaajalle tärkeää. Ymmärtämällä arvoketju sekä viestimällä mahdollisten tarjoajien suuntaan heti hankkeen alussa. Saa tilaaja parhaan mahdollisen tiedon siitä, missä kohtaa päätöksentekoa on asioita lyötävä lukkoon, jotta teollisuus ehtii reagoimaan ja samalla teollisuus saa viestiä hankkeiden etenemisestä ja pystyy tekemään investointeja sekä resursoimaan tuotantoaan tarpeeksi ajoissa.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Markkinavuoropuhelu/ -kartoitus

Markkinavuoropuhelun kautta tilaaja saa hyvän käsityksen ajantasaisesta tarjonnasta, hankkeen reunaehdoista, aina materiaalivalinnoista suunnittelijareferenssi tai liikevaihtovaatimukseen asti. Mitä tarjoajilta kannattaa vaatia ja mitä vaatimuksia voidaan jättää väljemmäksi.

Näin saadaan enemmän kilpailukykyisiä tarjouksia, tarjoaja uskaltaa tarjota pienemmällä varmuuskertoimella ja jätetään tilaa uusien innovaatioiden syntymiselle ja kehittämistyölle.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hankinta- ja toteutusmallin valinta

Valmiilla suunnitelmilla kilpailuttaminen saattaa johtaa siihen ettei kilpailukykyisiä tarjouksia saada tai tarjoukset ovat tarjouspyynnön vastaisia. Jos tilaaja suunnittelee itse, nousee markkinavuoropuhelun merkitys tärkeäksi, jota kautta tilaaja saa reunaehdot suunnitelmille ja suunnitelmien pohjalta pystytään tarjoamaan.

Kilpailutusmallia valitessa tulee simuloida paljonko suunniteltuun tarjousvaiheeseen osallistuminen maksaa toimittajille ja arvioida vaikuttaako tämä saatavien tarjousten laatuun tai määrään.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kriteeristön luominen

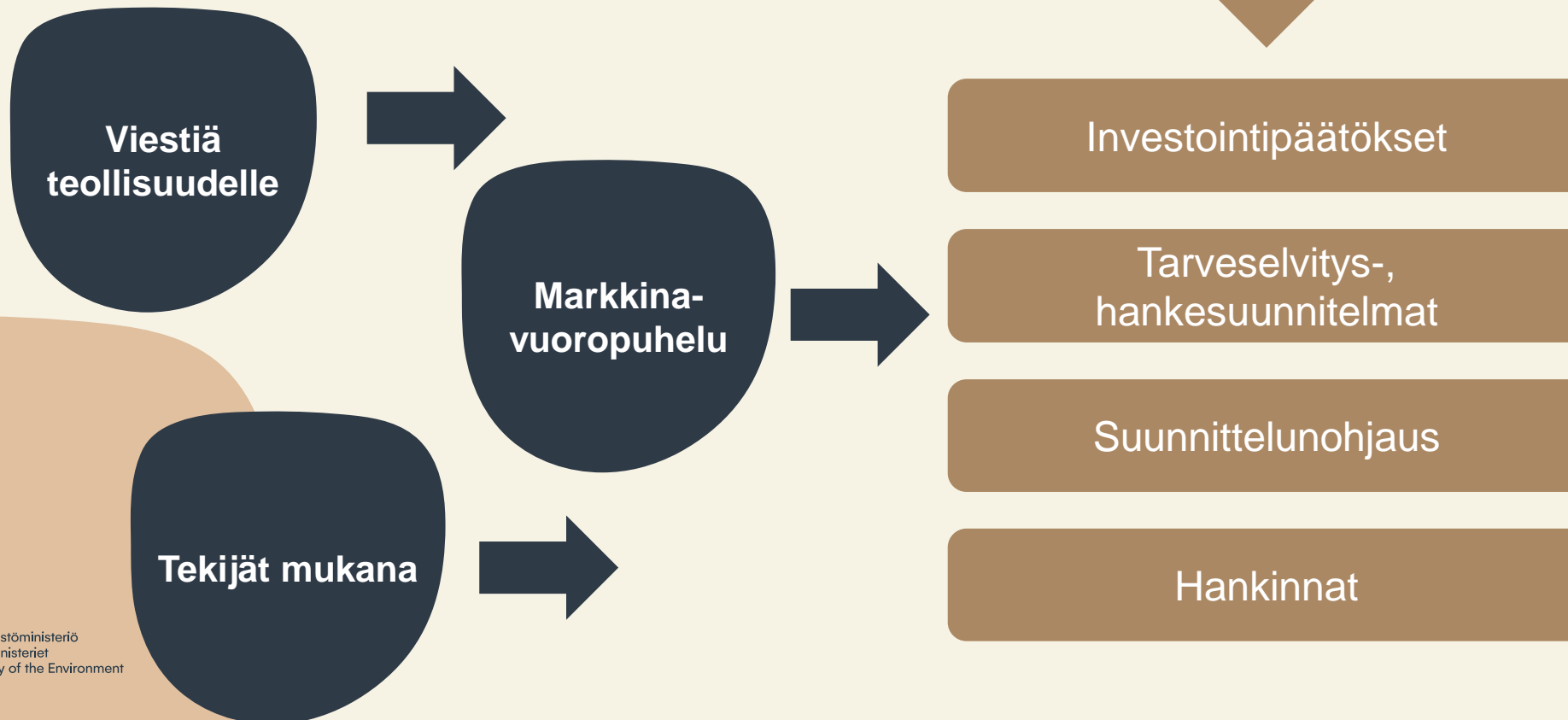
Toimittajien vaatimuksia asetettaessa tulee käyttää kokonaisharkintaa. Toimittajien tulee kyetä uskottavasti toteuttamaan kohde ja tilaajan riskien tulee olla hallittuja. Kuitenkin perinteiset kaavamaiset liikevaihto- ja referenssivaatimukset voivat johtaa siihen, että potentiaaliset tarjoajat ja uudet innovatiiviset toteutusmallit rajautuvat tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Esimerkiksi referenssien osalta tulee arvioida mikä on se osaaminen tai kyvykkyys mitä kunta haluaa ja tämän osoittaminen tulisi mahdollisuuksien mukaan jättää tarjoajalle kaavamaisen vaatimuksen sijaan.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Innovaatiohankkeet vaativat uudenlaisia toimintamalleja

Kuntia ei ole jätetty yksin

Vaikuttava valtuusto ja kuntastrategia – miten huomioida ilmastotavoitteet ja lisätä kunnan vetovoimaa puurakentamisella?

-verkkotapahtuma ke 18.1.2023 klo 17–19
-tapahtumassa puhuvat ennen kaikkea kunnat itse

-Kuopio: kestävästä kehitystä tukeva kuntastrategia
-Lempäälä: puurakentamisesta vetovoimatekijä
-puurakentamisen merkitys paikalliselle elinkeinoelämälle Kuhmossa ja
-millaista puurakentamista Loviisa ja Turku ovat käytännössä tehneet

-Tuusula vuoden 2022 julkisen puurakentamisen edelläkävijä-kunnan tervehdys

Kuntia ei ole jätetty yksin

Puuohjelma tien päällä -kuntakiertue

- strategiatyö
- hankintaosaaminen
- yhteistyöverkoston kehittäminen

Varaa aika omalle kunnallesi!

Kuntia ei ole jätetty yksin

Hankintaopas:

Puun käyttö julkisessa rakentamisessa
-hankintaopas

Kiitos!

Puurakentamisen toimenpideohjelma ym.fi/puurakentaminen

Ohjelmapäällikkö
Projektiasiantuntija
Asiantuntija
Suunnittelija
etunimi.sukunimi@ym.fi
#puurakentaminen

Petri Heino
Simon le Roux
Sini Koskinen
Iida Humphreys

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment